

FI

Työskentely Suomessa

Ota huomioon seuraavat asiat,
kun tulet Suomeen töihin.

Ennen Suomeen lähtemistä

Työn välittäjälle ei tarvitse maksaa

Sinun ei pidä maksaa mitään työpaikan välittäjälle tai työtä tarjoavalle henkilölle tai yritykselle. Maksuja ei Suomen lain mukaan saa vaatia missään vaiheessa, ei myöskään kotiinpaluun jälkeen. Ainoat kulusi ovat:

- **hakemusmaksu**
- **asiakirjoihin liittyvät maksut ja**
- **matkalippu Suomeen.**

Säilytä kuitti kaikista maksuista.

Työsopimus, palkka ja työehdot

Varmista ennen lähtöäsi, että sinulle luvattu työpaikka on todella olemassa. Jos et ole varma, ota yhteys lähimpään Suomen edustustoon.

Tarkista palkkasi ja työajat:

- **työsopimuksesta**
- **sitovasta työtarjouksesta tai**
- **TEM054-lomakkeesta.**

Palkkasi pitää riittää elämiseen. Suomessa on kallista.

Työnantaja lähettää työsopimuksesi Suomen edustustoon tai Maa-hanmuuttovirastoon. Hän ei saa myöhemmin tehdä huonompaa työsopimusta. Palkkaa ja etuja saa parantaa.

Kaikki työehdot tulee kirjata paperille tai esimerkiksi sähköpostiin. Säilytä kaikki paperit ja sähköpostit. Niitä tarvitaan, jos tulee riita.

Kun tulet Suomeen

Työsopimus ja työn aloittaminen

Voit alkaa tehdä töitä Suomessa, kun saat oleskeluluvan, kausityötodistuksen tai kausityöviisumin. Jos tulet töihin enintään kolmeksi kuukaudeksi, et välttämättä tarvitse oleskelulupaa. Tarkista asia Maahanmuuttovirastosta migri.fi/en/work-without-residence-permit (englanniksi).

Palkasta ja työehdoista sopivat Suomessa työnantajien ja työntekijöiden liitot. Ne laativat työehtosopimuksen, jossa sovitaan muun muassa vähimmäispalkasta ja työajoista. Palkkaa pitää yleensä aina maksaa vähintään 8 euroa tunnissa. Myös harjoittelun ajalta maksetaan palkkaa.

Työntekijä ja työnantaja tekevät vielä yhdessä tarkan työsopimuksen. Työsopimus kannattaa tehdä kirjallisena kielellä, jota ymmärrät. Myös suullinen sopimus sitoo osapuolia, mutta sitä on vaikea todistaa. Sekä työnantajan että työntekijän pitää allekirjoittaa sopimus.

Älä allekirjoita työsopimusta tai muuta paperia, jos et ymmärrä sen sisältöä. Kysy, jos jotkin kohdat ovat sinulle epäselviä. Jos työsopimus tehdään suullisesti, työnantajan pitää antaa siitä sinulle kirjallinen selvitys.

Työnantaja voi ottaa kopion passistasi ja oleskeluluvastasi, mutta hän ei saa pitää niitä. Voit tosin antaa passin työnantajalle säilytettäväksi, jos se on turvallisempaa esimerkiksi yhteismajoituksen vuoksi.

WORK CONTRACT

38h/week
2200€

Am.

Työnantajan ja työntekijän oikeudet ja velvollisuudet

Sinulla on ulkomaalaisena samat oikeudet ja velvollisuudet työssä kuin suomalaisella, vaikka sinulla ei olisi oleskelulupaa.

Voit liittyä ammattiliittoon ja työttömyyskassaan. Työttömyyskassasta saa päivärahaa, jos joutuu työttömäksi. Ammattiliitto voi auttaa sinua, jos tulee ongelmia työnantajan kanssa.

Työnantajasi täytyy huolehtia työn turvallisuudesta. Sinut pitää opastaa työpaikan olohin, määräyksiin ja laitteisiin. Sinulle täytyy myös ottaa vakuutus tapaturmien varalle.

Työaika on Suomessa korkeintaan 40 tuntia viikossa. Kaikki työpäikällä olo lasketaan työajaksi, vaikka sinulla ei olisi asiakkaita tai työtä. Sinulle kuuluu joka viikko lepopäiviä, eli työssä ei olla ilman vapaa-päiviä. Sinulle kertyy työssä myös vuosilomaa, jonka ajalta maksetaan palkkaa.

Teet vain sitä työtä, josta on sovittu työsopimuksessa. Työnantaja ei saa määrätä sinulle muita töitä. Laki ja sopimukset määräävät, että ylityöhön tarvitaan sinun suostumuksesi. Ylityöstä pitää myös maksaa sopimusten mukaista korvausta. Seuraa tarkasti, että saat palkan kaikilta työtunneiltasi. Myös lomapäivien määrä kannattaa tarkistaa.

Merkitse työtuntisi muistiin vihkoon tai puhelimeen päivittäin. Voit myös ottaa kuvia työvuorolistoista, joihin on merkitty työtunnit. Näitä tietoja voit tarvita myöhemmin.

Kukaan ei saa pakottaa sinua seksiin tai rikoksiin. Uhkailu ja väkivalta ovat rikoksia myös työpaikalla. Sinulla on oikeus liikkua vapaasti, kun et ole töissä.

Jos sinua uhataan, mene turvalliseen paikkaan työpaikan ulkopuolelle ja soita hätänumeroon 112. Saat apua, vaikka sinulla ei olisi oleskelulupaa Suomessa.

Pankkitili, palkan maksaminen ja verotus

Palkka maksetaan Suomessa pankkitilille. Pankkitili on henkilökohtainen. Kenelläkään ole oikeutta käyttää tiliäsi, automaattikorttiasi tai pankkitunnuksiasi.

Sinun tulee saada palkkalaskelma jokaisen palkanmaksun yhteydessä. Siitä ilmenee:

- **palkka**
- **lisät**
- **edut (esimerkiksi majoitus)**
- **verot**
- **muut lain määräämät maksut.**

Työnantaja ei saa periä palkasta lainvastaisia kuluja. Palkkaasi tai sen osaa ei saa kierrättää omalta tililtäsi toiselle tilille.

Jos tilanteesi muuttuu

Tee uusi hakemus hyvissä ajoin, kun oleskelulupasi on päättymässä. Esitä työnantajalle todistus uudesta hakemuksesta ja oleskelulupasi, kun saat sen.

Voit vapaasti sanoa itsesi irti työstäsi. Irtisanomisaika on yleensä 14 päivää. Oleskeluoikeutesi voi silloin päättyä, jos sinulla ei ole uutta työtä tai muuta perustetta olla Suomessa. Uuden työpaikan saa hankkia yleensä vain samalta alalta. Jos vaihdat alaa, sinun pitää hakea uutta oleskelulupaa.

Ota yhteyttä Maahanmuuttovirastoon, jos työnantajasi ei noudata lakia tai sopimuksia. Jos sinua kohdellaan rikollisesti työpaikallasi, voit kysyä neuvoa myös ihmiskaupan uhrien puhelimesta +358 295 463 117 tai nettisivuilta (ihmiskauppa.fi). Näissä tapauksissa voit todennäköisesti jatkaa oleskelulupaasi ja siirtyä toisen työnantajan palvelukseen.

Jos epäilet joutuneesi rikoksen uhriksi, ota yhteys poliisiin (häätänumero 112). Voit myös olla yhteydessä Rikosuhripäivystykseen sähköpostitse (help@riku.fi) ja puhelimitse tai viestillä (p. 040 632 9293). Rikosuhripäivystykseen voit kirjoittaa omalla kielelläsi tai saat tulkin avuksesi. Yhteydenotosta ei kerrota kellekään ilman lupaasi.

Lisätietoa työntekijän oikeuksista Suomessa

Animaatio (useita kieliä):

riku.fi/en/various+crimes/labor+exploitation

Ohjeita ja yhteystietoja suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi

migri.fi/en/problems-at-work-

Rikosuhripäivystys:

riku.fi, puhelin 040 632 9293

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä:

ihmiskauppa.fi, puhelin +358 295 463 117

SAK, maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta:

www.sak.fi/tyoelama/maahanmuuttajat, puhelin 0800 414 004

Työsuojelu:

tyosuojelu.fi

Yleinen hätänumero Suomessa: 112

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet